Vrijdag, 28 Mei 1943 — DAGBLAD — 60ste Jaargang, No. 3913

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit blad verschijnt dagelijks (behalve s Zondags)
Abonnementsprijs voor het Staatsdeel
f 1.50 per maand [Aruba f 2.—] bij vooruitbetaling.
Afzonderlijke nummers f 0.10.

Adm.: Tel., 1550. Redactie Tel. 1858.
Hoofdredacteur: Dr. JOH. HARTOG
Spreekuur van de Redactie 16—18 uur.
Uitgeefster: Paulus-drukkerij.
Bureaux: Conscientiesteeg 27—29.
Adres: Postbus 80, Willemstad.

Kantoor voor Redactie en Administratie Gebiedsdeel Aruba:
J. E. CROES, Postbus 14, Nassaustraat, Oranjestad, Telef. 38
Kantoor voor Administratie Eiland Bonaire:
M. L. BOOI. Breedestraat, Kralendijk.

Conferentie Roosevelt-Churchill afgelopen.

Officiële verklaring zegt weinig.

Essen moest ervan lusten; Jena ook gebombardeerd.

De Gaulle vertrekt naar Algiers.

NAZIES WIJKEN VOOR RUSSISCH KUBAN-OFFENSIEF.

„VIVE LA FRANCE".

Edward Kennedy seint uit Algiers: Foto's en kentekens van De Gaulle en Giraud werden verwijderd van publieke plaatsen als voorbereiding voor de ontvangst van de leiders der Strijdende Fransen in Noord-Afrika. De weinige dingen, die nog overgebleven waren om aan Pétain te herinneren, werden ook verwijderd of bedekt.

Deze maatregel werd genomen in opdracht van Giraud, volgens de politiek waarbij alle Franse persoonlijkheden moeten worden weggecijferd.

Girauds besluit luidde: „Meer dan ooit moeten de Fransen één gedachte hebben: de bevrijding van Frankrijk, de overwinning". Hij beval, dat het kenteken van alle Fransen thans de driekleur zij, zonder Kruis van Lotharingen of enig ander kenteken. De slagzin van de Fransen — aldus Giraud — moet niet meer zijn „vive Giraud" of „vive De Gaulle", doch „Vive la France".

De waarnemers zeiden er zeker van te zijn, dat de overgebleven verschillen tussen De Gaulle en Giraud zullen worden verwijderd en een volkomen overeenstemming zal worden bereikt, hoewel nog één groot vraagstuk moet worden opgelost.

Dit is het aandringen van De Gaulle, dat de Opperbevelhebber van het leger geen lid zij van het voorgestelde Bestuurscomité, doch er ondergeschikt aan zal zijn.

Indien De Gaulle op dit punt wint, wil dat zeggen, dat Giraud, om zitting te hebben in het Comité, het bevel over het leger moet prijsgeven.

Het opmerkelijke van de voorgestelde regeling is, dat hoewel Giraud en De Gaulle samen de leiding van het Comité zullen hebben, uiteindelijk alle verantwoordelijkheid gezamenlijk zal worden gedragen. Dit betekent, dat elk en allen van het Comité verantwoordelijk zullen zijn voor wat een ander doet en zegt (Algiers, (AP) 27.5).

DE GAULLE TOT FRANKRIJK.

Aan de avond vóór zijn vertrek naar Algiers zeide De Gaulle in een radiorede tot het Franse volk, dat de strijdkrachten van het Rijk spoedig verenigd zullen zijn. Ook beloofde hij de bevrijding van Frankrijk. „Wij hebben duur genoeg betaald voor onze scheiding om ervan overtuigd te zijn, dat wij slechts uit deze afgrond kunnen komen door ons te verenigen tot een hecht blok. Dit moderne bouwwerk kan slechts worden opgetrokken ten koste van een ordelijke en broederlijke inspanning. De vereniging des Rijks zal worden bewerkstelligd. Als beseft wordt hoe dit gedaan is niettegenstaande de moeilijkheden, dan zal de eerbied voor Frankrijk en het vertrouwen in zijn toekomst zelfs groter worden" (Londen, (AP) 27.5).

DUITSLAND IN HET DEFENSIEF.

Edwin Shanke seint uit Stockholm: Berichten uit Duitsland wilden doen voorkomen, dat de nazies zich gezet hebben voor een defensieve oorlog, terwijl zij hopen, dat de tijd samen met de dukboot de oorlog voor hen zal winnen.

De meeste berichten waren het erover eens, dat de Duitsers over het algemeen geen groot nazie-offensief in het Oosten verwachten gelijk de vorige twee jaren. „Elke kans om Duitsland en Europa te verslaan verdwijnt met de stabilisatie van het Oostfront", beweerde een Duitse schrijver in de „Lokal Anzeiger."

Hoewel dit een typische Duitse poging kan zijn om den vijand te misleiden ten aanzien der ware bedoelingen, is het een feit, dat de Duitse foto's en nieuwsberichten van de laatste tijd een Maginotlinie-complex hebben aangenomen.

De nazies bestoken onzijdige luisterposten als Stockholm met indrukwekkende foto's van de „onneembare Atlantische Wal" en de verdedigingswerken aan de Middellandse Zee.

Samen met het gepraat over een „stabilisatie" van het Oostfront werden onbevestigde berichten ontvangen, dat de nazies een driedubbele defensie-linie in het Oosten aanleggen. Deze zou lopen van Estland door Zuid-Rusland naar de Zwarte Zee. Zij zou van 95 tot 110 kilometer diep zijn. Veel arbeidskrachten, waaronder Joden, werden gemobiliseerd om de versterkingen in het Oosten aan te leggen.

Duitse troepentransporten stromen de Balkan binnen om de stellingen daar te versterken. Zij bestaan grotendeels uit goed uitgeruste troepen, die uit de Caucasus werden teruggetrokken. Zij zouden niet alleen in Serbië, doch ook in Hellas zijn gelegerd alsook langs de Turks-Bulgaarse grens.

Vanwege het gebrek aan voldoende mensenmateriaal zou Hitler aan Premier Antonescu van Roemenië hebben beloofd om 5 pas gevormde Roemeense divisies uit te rusten voor de verdediging van het land zelf en nog 7 om het Oostfront te versterken. Het volhouden van de duikbotenoorlog tegen de zeewegen van de Verenigde Landen plus de tijd „dwingt de Geallieerden om te handelen", zeide de militaire schrijver van de „Lokal Anzeiger". „Wij verspillen geen tijd om ons dienovereenkomstig te bewapenen."

Terwijl Duitsland zich zou voorbereiden op een defensieve oorlog in de zomer zouden zijn militaire leiders hopen, dat geen grootscheeps Geallieerd offensief wordt ingezet alvorens men de verliezen aan manschappen en materiaal kan vervangen, welke bij de verpletterende nederlagen in het Donetsbekken, bij Stalingrad en in Tunis geleden werden.

„Das Schwartze Korps", een weekblad van de elite-garde, zeide, dat de Geallieerden voorbereidingen treffen voor een inval en dat Duitsland in het defensief moet gaan. Berlijnse kringen beweerden, dat Hitler geen opdracht tot een offensief in het Oosten zal geven, zelfs indien de nazies daartoe voorbereid zijn, omdat hij gelooft, dat Rusland daardoor slechts nauwer tot Groot Britannië en de Verenigde Staten zal worden gebracht. De Duitse berichten zeiden, dat grote nadruk wordt gelegd op de productie en dat nog millioenen arbeiders uit de bezette landen zijn gekomen om te werken in de Duitse oorlogsfabrieken.

De „Bruesseler Zeitung" van België zeide, dat van de 366.050.000 personen in de landen, die door de as bezet zijn, alsmede in Finland, Spanje en Bulgarije, 168.270.000 voor de as werken (Stockholm, (AP) 27.5).

DUITSERS WIJKEN IN DE KUBAN.

De radio van Berlijn zeide in een bericht van het Duitse nieuwsagentschap, dat de Duitse troepen, die wijken voor een Russisch offensief, een strook van het bruggehoofd in de Kuban, verschillende kilometers breed en 2½ kilometer diep, ontruimd hebben. Zowel de Russische als Duitse berichten gaven te kennen, dat de strijd op land en in de lucht om de Kuban-zone weer opgelaaid is.

Radio-Berlijn beweerde, dat 6 Russische schutters-regimenten, vergezeld van ongeveer 170 tanks, enkele van het laatste soort inbegrepen, uit hun loopgraven op de Duitse stellingen afstormden. „De eerste aanval werd gestuit door een tegenaanval van Duitse stormtroepen, wier machinegeweren verschrikkelijke verliezen aan den aanvallenden vijand toebrachten. Niettegenstaande verpletterende nederlaag, die zo geleden werd, zijn de Russische voorbereidingen zo groot geweest, dat zij waarschijnlijk de aanval op het bruggehoofd in de Kuban zullen voortzetten. Teneinde zoveel mogelijk te ontkomen aan het artillerievuur van de Sovjet-batterijen heeft het Duitse voetvolk tijdelijk een strook land van verschillende kilometers breed en ongeveer 2½ kilometer diep ontruimd, zodat de Russische pogingen om de Duitse weerstand te breken geen effect hadden" (Londen, (AP) 27.5).

„VOLLEDIGE OVEREENKOMST"

President Franklin D. Roosevelt maakte bekend, dat de oorlogsconferentie van de Britse en Noordamerikaanse Staven is geëindigd in een „volledige overeenkomst ten aanzien van toekomstige ondernemingen in alle krijgsgebieden".

De President gaf slechts deze verklaring, bestaande uit één zin, uit aan het einde van de belangrijke besprekingen, die op 11 Mei in Washington begonnen na de aankomst van Churchill uit Engeland.

Oorspronkelijk waren Churchill en Roosevelt van plan een gezamenlijke verklaring uit te geven, doch het Witte Huis zeide, dat zij heden overeengekomen waren, die regeling te wijzigen en Roosevelt alleen te laten spreken. Zijn korte verklaring zeide natuurlijk niets over de beslissingen, die getroffen zijn en wanneer de volgende hevige slagen aan den vijand zullen worden toegebracht.

Er was geen enkele punt waaruit kan worden afgeleid wat de Britse en Noordamerikaanse Generaals alsmede de Premier en de President van plan zijn. Slechts uit hetgeen Churchill Dinsdag op zijn persconferentie zeide zou wat kunnen worden opgemaakt. Hij sprak toen over voortgezette luchtaanvallen op den vijand, hoewel dit niet moest betekenen, dat andere middelen om hem tot de onvoorwaardelijke overgave te dwingen, opzij zouden worden gezet (Washington, (AP) 27.5).

JOSEPH DAVIES NEEMT AFSCHEID VAN JOSEPH STALIN.

Eddy Gilmore seint uit Moskou: Joseph E. Davies, Roosevelts speciale Gezant, deelde mede, dat Stalin bij hun laatste ontmoeting „elke aanwijzing gaf, dat hij volkomen instemt met de inhoud van de brief van den President, die door Davies naar Moskou werd gebracht. Hij zeide deze verklaring te baseren op de hartelijke atmospheer, waarmede hij verwelkomd werd op het Kremlin. Gisteravond ontving hij daar het schriftelijk antwoord in een verzegelde enveloppe van Stalin.

Davies zeide op een persconferentie, dat „Stalin met grote tevredenheid sprak over de wijze, waarop Churchill en Roosevelt in zulk een nauw contact samenwerken. Volgens mijn mening is er elk bewijs, dat deze drie mannen alles weten over elkanders plannen".

In antwoord op andere vragen maakte Davies, bekend, dat hij de militaire situatie besprak met Stalin en andere leiders, terwijl hij zich in Moskou bevond.

„De algemene indruk, die ik kreeg, was dat de Russen een goed vertrouwen hebben in de komende strijd. Zij voelen echter, dat de Duitsers nog voldoende kracht hebben om een flink offensief te ondernemen. Doch ik vind in alle Russen een groot vertrouwen in het moreel hunner soldaten."

Davies voorspelde toen: „Ik voel, dat aan het einde van het jaar het Rode leger en de Sovjet-Regering intact zullen zijn. Hitler kan in 1943 niet doen wat hij niet kon in 1941."

De brief van Stalin aan Roosevelt, welke de Sovjet-leider Woensdagavond aan Davies in het Kremlin overhandigde, is groter dan het gewone formaat en in het Russisch geadresseerd aan den President der Verenigde Staten van Noord-Amerika. Davies die blijkbaar de inhoud van de brief niet kent, zat met Stalin en Molotov na de brief in ontvangst genomen te hebben en sprak met hen van 20 tot 22 uur. Davies vertelde aan de correspondenten, dat de gehele avond voorbijging in een atmospheer van grote hartelijkheid en dat op warme wijze het Russisch gevoelen voor de Verenigde Staten van Noord-Amerika tot uitdrukking werd gebracht. Stalin zag er hetzelfde uit als bij vroegere besprekingen. Tot de onderwerpen, welke besproken werden, was de verklaring van Molotov op het noenmaal van Woensdag afgelegd bij de herdenking van de eerste jaardag van het Engels-Russisch pact.

Molotov verklaarde toen, dat het pact in vrede gelijk in oorlog zal blijven bestaan, gelijk gegarandeerd door de bekrachtiging van Stalin. Molotovs verklaring werd geroemd als „een der belangrijkste verklaringen van de laatste tijd."

Als verdere uitleg van zijn inzicht in de militaire situatie zeide Davies, dat, de Duitsers twee jaar geleden een drievoudige aanval deden en vonden, dat zij een fout begingen. Het vorig jaar deden zij een dubbele aanval en vonden, dat dit een fout was. Dit jaar ziet het er naar uit, dat zij zich zullen toeleggen op een enkele aanval en niemand weet waar deze zal komen.

Met de ontvangst van Stalins brief is Davies' tweede missie naar Moskou beëindigd en thans keert hij naar de Verenigde Staten van Noord-Amerika terug. Davies zeide, dat hij den Russischen Ambassadeur Maxim Litninov, die ook een brief van Roosevelt naar Stalin bracht, noodde samen in het vliegtuig van Davies naar de Verenigde Staten terug te keren. Litninov had echter nog werk in Moskou liggen en kon nog niet vertrekken (Moskou, (AP) 27.5).

BIJ HET AANBREKEN VAN DE DAG.....

Bij het aanbreken van de dag trokken gevechtsvliegtuigen van de Royal Airforce over het Kanaal in de richting van Noord-Frankrijk. Hiermede werd een vroeg begin gemaakt met de luchtverrichtingen van vandaag (Londen, (AP) 28.5).

Het nieuws van vandaag.

Weer is er een opleving van de strijd in de Kuban. Volgens de Duitsers hebben honderdduizenden Russen en 170 tanks hen gedwongen een strook te ontruimen van enkele kilometers breed en 2½ kilometer diep.

De Russen zeggen in hun communiqué zeer weinig over de gevechten in de Kuban of elders (blz. 1).

Premier Stalin nam afscheid van Davies in een onderhoud van twee uren, waarbij ook Molotov tegenwoordig was. Davies mocht een dikke enveloppe, inhoudende het antwoord op Roosevelts brief, medenemen. Litwinov, die zich ook in Moskou schijnt te bevinden, blijft nog even na en kon niet met Davies naar de Verenigde Staten van Noord-Amerika terugkeren. Daar namen Roosevelt en Churchill ook afscheid van elkander. De besprekingen tussen de beide staatshoofden zijn beëindigd in „volledige overeenstemming ten aanzien der toekomstige krijsverrichtingen in alle krijgsgebieden" (blz. 1).

Meer werd niet gezegd van de besprekingen, die langer dan twee weken duurden en waaraan vele vooraanstaande Britse en Noordamerikaanse Generaals en Admiraals deel namen (blz. 1).

De bombardementen op Duitsland en Italië duren voort. In de nacht moest Essen ervan lusten. De aanvallende strijdmacht was weinig kleiner dan die, welke de hevige aanval op Dortmund deed. Berlijn gaf hevige schade toe en van de tocht keerden 23 bommenwerpers niet terug. Gisteravond werd Jena, waar optische instrumenten worden gemaakt, door een macht van snelle Mosquito's aangevallen (blz. 2).

Sardinië en Sicilië worden niet met rust gelaten en dag in dag uit aangevallen. Een Tass-bericht uit Moskou beweert, dat beide grote eilanden geheel ontruimd worden door de burgerbevolking, doch een dergelijk bericht, dat van een ernstige invasie-paniek onder de Italianen zou doen blijken, is niet van andere zijde bevestigd (blz. 3).

Charles de Gaulle en Henri Giraud komen eindelijk bijeen. Waarschijnlijk zullen hedenavond in Algiers de laatste besprekingen worden gevoerd tussen de twee Franse leiders om een hechte eenheid tot stand te brengen tussen alle Fransen, die de as bestrijden. Giraud heeft alle betogingen in Noord-Afrika verboden. De Gaulle beloofde aan het Franse volk in een radiorede, dat spoedig de bevrijding zal komen (blz. 2).

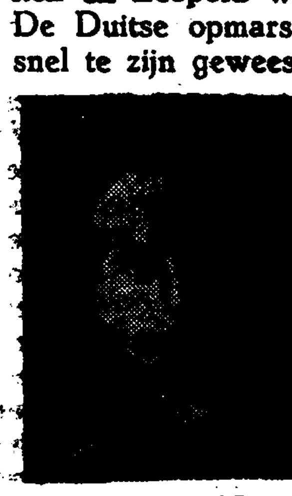
KONING DER BELGEN GAF ZICH OVER

LEOPOLD VERKOOS CAPITULATIE BOVEN MASSASLACHTING.

POSITIE VAN LEGER WAS HOPELOOS.

Hoover over de veldtocht van 18 dagen.

Het is heden drie jaar geleden, dat het Belgische leger de wapens neerlegde en zich onvoorwaardelijk overgaf aan den Duitsen commandant Wij konden het nauwelijks geloven. Diezelfde Belgen, die een kwarteeuw geleden gedurende vier volle jaren hadden standgehouden, zouden thans na 18 dagen gedwongen zijn de strijd te staken? De Fransen beschuldigden Leopold van verraad. De Koning der Belgen, opperbevelhebber der capitulerende troepen, zou zonder de geallieerden te waarschuwen en zonder in een hopeloze positie te zijn geraakt, het met den vijand op een accoordje hebben gegooid. De Noordamerikaanse pers publiceerde de meest fantastische verhalen over Leopold, die onder invloed van een Duitse spionne reeds lange tijd geleden een speelbal van Hitler zou zijn geworden. De Engelsen zwegen. Het [illegible] beschuldigingen volkomen vals bleken en Leopold werd gerehabiliteerd. De Duitse opmars bleek zo bliksemsnel te zijn geweest en de verwarring aan Franse zijde dermate catastrophaal, dat Leopold, die alles in het werk had gesteld, om zijn bondgenoten te overtuigen van het hopeloze der Belgische posities, slechts de keuze had tussen overgave en een massa-slachting van zijn legers. Hij koos het eerste — zoals generaal Winkelman op 14 Mei 1940 tot capitulatie besloot. Thans is de Koning der Belgen als krijgsgevangene geïnterneerd op zijn kasteel te Laeken bij Brussel. Tevergeefs hebben de Duitsers pogingen gedaan om hem tot enige vorm van samenwerking te dwingen. Leopold heeft consequent geweigerd een „Quisling" te zijn.

LEOPOLD

Op deze dag publiceren wij, als hulde aan koning Leopold en zijn heldhaftig volk, een uittreksel uit een rapport, samengesteld door Herbert Hoover, oud-president der Verenigde Staten, die in Wereldoorlog I zoveel heeft gedaan voor de leniging van de hongersnood in België en o.m. voorzitter was van de Belgisch-Noordamerikaanse stichting voor onderwijs. Dit rapport is gebaseerd op de officiële gegevens en geeft zonder enige opsmuk het verhaal van de veldtocht van 18 dagen, welke in de geschiedenis van België zal worden geboekstaafd als een der schoonste en eervolste bladzijden.

* * *

Het verdedigingsplan van de Belgen in geval van een Duitse aanval was den vijand op te houden met een voorpostenlinie langs de noordelijke grens van Antwerpen tot Luik, langs het Albertkanaal, en vandaar langs de Maas tot aan de Franse grens. De totale lengte van deze linie was naar schatting 810 kilometer.

De tweede en voornaamste linie, bekend als de K.W.- linie liep van Antwerpen via Lierre, Mechelen, en Leuven naar Wavre en Namen. Van de vesting Namen af tot aan de Franse grens vormde de rivier de Maas zelve de verdedigingslinie. De K.W.- linie was ongeveer 96 kilometer lang en dus 145 kilometer korter dan de linie Antwerpen — Luik — Ardennen. De Belgen verwachtten niet dat zij in linie no. 1 lang zouden kunnen standhouden.

Ingeval van een aanval door de Duitsers verwachtten de Belgen hulp te zullen krijgen van de Britse en Franse legers, als degenen die zich hadden borg gesteld voor hun neutraliteit. Bij de aanvang der vijandelijkheden waren deze legers geconcentreerd in Noord-Frankrijk. Het Belgische leger had zich als doel gesteld de linie langs het Albertkanaal zo lang te kunnen blijven bezetten tot de Franse en Britse legers zich bij hen zouden kunnen voegen aan de K.W.-linie en de Maas.

De aanval.

Zonder enige voorafgaande waarschuwing vielen de Duitsers de Belgische voorpostenlinie aan op 10 Mei, des morgens om vier uur. Op dat [illegible] neer op de Belgische vliegvelden. Het grootste gedeelte van de Belgische luchtmacht, zonder enige waarschuwing overvallen, kon niet van de grond loskomen en werd practisch weggevaagd.

Terzelfdertijd werden talrijke grote en kleine steden, met spoorwegstations en bruggen, in België gebombardeerd en met machinegeweren beschoten door Duitse vliegtuigen en de burgers gingen tot daden over onder het persoonlijk commando van den Koning.

De zwaar versterkte stelling van Eben Emael, bij Luik, een spil van de Belgische voorposten-verdedigingslinie, werd op de 10de Mei ingenomen door het onverwacht gebruik van Duitse vliegtuigen en valschermspringers, die gedurende de nacht zonder enige waarschuwing of gerucht op dat fort landden, bijgestaan door het gebruik van luchtafweer-artillerie op korte afstand. De andere Belgische forten te Luik bleven weerstand bieden.

De voorposten-linie bleef intact tot 12 Mei.

De Belgen hielden op de voorposten-linie stand tot de 12de Mei en vielen toen langzamerhand terug op de hoofdverdedigingslinie, waar zij stelling namen met de [illegible] krachten samen. Op [illegible] 14de Mei werd de linie [illegible] gestabiliseerd. Op dat [illegible] de uiterste linkervleugel, die tot aan de kust reikte, bezet door [illegible] Franse legercorps. Dit [illegible] op de 11 de Mei in het Zuiden van Nederland doorgedrongen, [illegible] genoodzaakt geweest [illegible]. Daarnaast bezetten de Belgen [illegible] kilometer van de linie, van [illegible] tot Leuven. Rechts van [illegible] ongeveer drie Britse [illegible] geveer 20 kilometer van [illegible] zetten, tot aan Wavre.

Weer rechts daarvan bezette het Franse leger de linie tot aan Namen en vandaar langs de Maas tot aan de Franse grens, vanwaar zij zich Zuidwaarts afboog om aan te sluiten bij de Maginotlinie. Langs deze linie bezetten de Belgen ook de forten te Namen en vuurden nog steeds vanuit de totaal geïsoleerde forten te Luik.

De doorbraak.

Op de 13de en de 14de Mei braken de Duitsers door de Franse linies ten Noorden van Dinant in België en te Mézières in Frankrijk. Een ineenstorting op grote schaal van het Franse negende legercorps volgde hierop en onmiddellijk gaf generaal Gamelin, de opperbevelhebber der Geallieerde strijdkrachten, het bevel [illegible]

gehele terugtocht, niettegenstaande het feit dat de Belgen en de Britten langs hun gehele front stand hielden. De Franse legers begonnen onmiddellijk terug te trekken en de Belgen en Britten konden niet anders doen dan hen volgen. De Belgen voerden een achterhoedegevecht ter bescherming van de linkerflank der geallieerden, totdat de linie werd gestabiliseerd op ongeveer de 21ste Mei.

Intussen waren de Duitsers doorgedrongen tot de kust van het Kanaal, bij Abbeville, waar zij een Duitse wig vormden die alle legers in België totaal isoleerde van die in Frankrijk.

De laatste tragische phasen van deze ontwikkeling door de Duitsers hadden plaats tussen de 21e en de 27e Mei.

De Belgen dekken de terugtocht van Britten en Fransen.

De Belgen bleven gedurende die zes dagen voortgaan met een aanzienlijke overmacht tegen te houden, waardoor zij de terugtocht van de Fransen en de Britten naar de kust dekten. De zak, waarin de Geallieerde legers werden vastgehouden, kromp doorlopend onder de gigantische aanval van gemechaniseerde strijdkrachten en de luchtaanvallen.

Binnen deze zak van minder dan 1300 vierkante kilometer, bevonden zich een normale burgerbevolking van 800.000 zielen, een bij benadering geschat aantal van meer dan 800.000 vluchtelingen, die in de grootste verwarring voor de zich terugtrekkende legers waren uitgevlucht, ongeveer 500.000 soldaten van het Belgische leger en ongeveer 400.000 van de Britse en Franse legers, dus een totaal van meer dan 2½ millioen mensen.

Natuurlijk kunnen er fouten gemaakt zijn bij het opgeven van de totale aantallen van hen, die op dat ogenblik in dat gebied waren samengepakt, omdat het onmogelijk is vast te stellen hoeveel vluchtelingen zich ergens bevinden. De wegen waren er van overkropt, hetgeen alle actie belemmerde. Er was een tekort aan eten en drinkwater, hetgeen het onmogelijk maakte al deze mensen en legercorpsen te onderhouden. Het Belgische leger, gescheiden van zijn arsenalen, putte snel zijn ammunitie uit. De Belgische soldaten en vluchtelingen waren zonder enige bescherming tegen luchtaanvallen.

Het droeve einde.

De laatste zeven tragische dagen spreken voor zichzelf uit de dagelijkse rapporten:

21 Mei:

Generaal Weygand woonde een vergadering bij van bevelhebbers der verschillende legers in België, in het hoofdkwartier van Koning Leopold. De Koning deelde Generaal Weygand mede, dat, tenzij het Franse leger van het Zuiden uit door de Duitse wig kon heenbreken, de Geallieerde legers in België zouden worden vernietigd of tot zulk een staat zouden worden gebracht dat verdere weerstand onmogelijk zou zijn. Generaal Weygand stemde er in toe de Duitse wig van het Zuiden uit aan te vallen.

Men kwam overeen, dat de Franse en Britse legers in België van het Noorden uit zouden attaqueren en dat de Belgen hun linies zouden uitbreiden ter bescherming van de linkerflank van hun bondgenoten, aldus de Britse en Franse strijdkrachten vrijmakend om te kunnen aanvallen.

De Britten deden deze aanval, maar werden teruggeslagen. De Franse legercorpsen in Noord-Frankrijk deden geen aanval, die succes opleverde.

23 Mei:

Het Belgische leger bezette een front van 90 kilometer en ving de volle schok op van de Duitse aanval, voornamelijk uitgevoerd door machtige gemechaniseerde eenheden. De Geallieerden konden van de lucht uit geen steun verlenen aan de Belgen, wier linies voortdurend meedogenloos werden gebombardeerd en met machinegeweervuur bestookt door Duitse vliegtuigen. Deze Duitse activiteit hield met toenemende hevigheid stand tot het einde.

23 Mei:

Vier leden van het Belgische Cabinet gingen naar den Koning en drongen er bij hem op aan, dat hij het Belgische grondgebied zou verlaten om de voortvluchtige regering, waar die zich zou vestigen, kracht bij te zetten. De Koning antwoordde, dat het zijnerzijds lafheid zou zijn en desertie, om het leger te verlaten, waarover hij het opperbevel voerde. Er bestond geen mogelijkheid het Belgische leger naar Engeland te ontruimen, daar de Britten alle beschikbare scheepsruimte nodig hadden voor de ontruiming van hun eigen leger.

De Belgen kregen bericht, dat zij moesten verwachten te zullen moeten achterblijven. De Britten en Fransen verzochten den Belgen hun flank nog acht en veertig uur langer te willen beschermen. De Ministers keerden per vliegmachine naar Parijs terug, via Londen.

25 Mei:

Een bijeenkomst van de Generaals der Geallieerde legers in België bevestigde opnieuw de onvermijdelijkheid van overgave van allen, behalve de strijdkrachten, die over het Kanaal werden ontruimd. De Koning deelde mede, dat hij zou blijven vechten zolang hij kon om hun ontruiming te beschermen, maar waarschuwde dat het onmogelijk was het nog veel langer vol te houden zonder grotere hulp van de Geallieerden in de lucht en zonder aanvulling van de voedsel- en ammunitievoorraden.

26 Mei:

De Duitsers wierpen nog meer troepen in de aanval op de Belgen. Het gebrek aan hulp uit de lucht vooral stelde de Belgen, troepen zowel als vluchtelingen, bloot aan enorme verliezen aan doden en gewonden.

27 Mei:

Alle Belgische reserves werden in de strijd geworpen en de ammunitie werd totaal uitgeput. De Duitsers drongen de Franse linie terug, rechts van de Belgische, en braken door de Belgische linie bij Thielt. Het aantal Belgische militaire- en burgergewonden was gestegen tot zulk een aantal, dat er met geen mogelijkheid behoorlijke geneeskundige hulp meer konden ontvangen.

De Britse en Franse legers waren verscheidene dagen eerder reeds begonnen met hun ontruiming.

28 Mei:

Zware verliezen geleden hebbend bij de bescherming van de terugtocht zijner bondgenoten en overtuigd, dat de vernietiging zijner overblijvende troepen de zaak der Geallieerden niet meer zou kunnen dienen, evenmin als massamoord op grote aantallen vluchtelingen, besloot de Koning, in zijn positie van opperbevelhebber, ten slotte zijn leger over te geven. De geschiedenis zal getuigen hoe hij hierin loyaal handelde en grote offers bracht.

Geen gebeurtenis is de laatste jaren heeft de Vlamingen en Walen in België hechter verenigd dan het gedrag van den Koning gedurende zijn veldtocht. De overgrote meerderheid van het volk in België schonk hem onmiddellijk haar goedkeuring.

Buitenland.

GERINGE U.S.A.-VERLIEZEN OP ATTU.

Henry Lewis Stimson, Secretaris van Oorlog, deelde mede, dat de Noordamerikaanse verliezen op Attu niettegenstaande de verwoedheid van de strijd, betrekkelijk licht zijn. De aanvankelijke berichten geven te kennen, dat het leger 127 man aan doden verloor, 399 aan gewonden en 118 aan vermisten.

Stimson zeide nog, dat de legertroepen op Attu gestadig voortgang maken om de overgebleven groepen van de Japanse weerstand op te ruimen.

Het heldere weer — aldus Stimson — zou de krijgsverrichtingen ten zeerste bespoedigen. In de afgelopen week vochten de troepen in hagel en sneeuw, terwijl mist de steun van vliegtuigen hinderde. Vele gevechten zijn geleverd door kleine patrouilles met gebruik van bajonnetten en handgranaten om de passen in de heuvels te nemen (Washington, (AP) 27.5).

HET JAPANSE OFFENSIEF IN CHINA.

Spencer Moosa seint uit Tsjungking:

Een Chinese militaire zegsman deelde mede, dat de Japanners formidabele infanterie-, tank- en luchtstrijdkrachten hebben samengetrokken langs de bovenloop van de Jang-tse-Kiang voor krijgsverrichtingen, die reeds in voortgang zijn en klaarblijkelijk gericht zijn op Tsjungking.

Ook hebben zij de rivier als een aanvoerroute geopend tot Itsjang op 1600 kilometer van de monding af en op 745 kilometer van Tsjungking. Itsjang is de voornaamste basis voor de aanvallen in het Westelijk deel van de provincie Hupeh. Deze zijn reeds twee weken gaande.

Tot voor enkele dagen werd zij slechts van voorraden voorzien over landwegen ten Noorden van de rivier, die blootgesteld stonden aan aanvallen van Chinese mobiele eenheden. De zegsman zeide, dat de Japanners kort geleden met kanonneerboten en schuiten de snelle met mijnen bezaaide wateren van de rivier tot Itsjang opgevaren zijn. Ook zouden zij vlotten, jonken en andere kleine vaartuigen, waarvan sommige met geschut uitgerust zijn, hebben aangevoerd voor de landstrijdkrachten.

Voorts zeide hij, dat de Japanse beheersing van de rivier tussen Itsjang en Sjasi, 130 kilometer stroomafwaarts, nog steeds betwist wordt door Chinese afdelingen langs de oevers. Het Japanse vlaggeschip is echter in Sjasi aangekomen. Naar verwachting zal de opening van de Jang-tse-Kiang als aanvoerroute de stootkracht van de indringers op de toegangswegen naar Tsjungking vergroten. Sommige colonnes ten Zuiden van de rivier in het Westen van Hupeh bevinden zich reeds binnen 440 kilometer regelrechte afstand van de vrije Chinese hoofdstad. De zegsman zeide, dat de Chinezen de mogelijkheid overwegen, dat de Japanners zullen trachten de Chinese stellingen aan de rivier te breken alvorens een gelijktijdige opmars over land en water te beginnen naar Tsjang Kai Sjeks tijdelijke hoofdstad. Naar schatting zijn tussen 70.000 en 80.000 Japanse krijgslui gewikkeld in de operaties in het Westen van Hupeh. Waarschijnlijk zullen de Japanners pogen de verdedigingslinies langs de rivier stap voor stap te breken, terwijl de engten van de Jang-tse-Kiang uit het Zuiden geflankeerd worden.

Volgens het Chinese communiqué werden ongeveer duizend Japanners opgeruimd tussen het krieken van de dageraad en het middaguur van Dinsdag in gevechten op korte afstand aan het Jangtse-front bij Itsjang. De Japanners poogden onder dekking van geschut en vliegtuigen in Westelijke richting op te rukken van de punten, die zij pas bezet hebben. Het communiqué zeide, dat een Japanse colonne, die van Yuyangkwan door de heuvels in Westelijke richting trok, Woensdag werd teruggeslagen.

De zegsman van het leger zeide, dat de Japanse radio Yuyangkwan — op 55 kilometer ten Zuiden van Itsjang — dat zij enkele dagen geleden veroverden, beschreef als de „toegangspoort naar Tsjungking".

De Japanners hebben 30.000 tot 40.0000 manschappen opgehoopt tussen Hankow en Yotsjow, waaronder een divisie, die pas uit Hankow is aangekomen. Ook zouden zij meer dan 200 vliegtuigen hebben tussen Hankow en Itsjang en honderden tanks in Yotsjow.

De Japanse troepen, waartoe de 17e gemengde brigade, de 13e, 40e en 18e divisies alsook een deel van de 3e en 34e divisies behoorden, poogden eerst de Chinese strijdkrachten te verdrijven uit een driehoekvormig gebied tussen de rivier Jang-tse-Kiang en Han.

Dit zou hen in staat stellen zonder hinder van de Chinezen de opmars te ondernemen uit het Noorden. Intussen legden zij bases aan ten Zuiden van de Jangtse en ten Westen van het Tungtingmeer als uitgangspunten voor de versterkingen.

Volgens den zegsman hebben op kleine schaal gevechten plaats ten Westen van de rivier de Salween in de provincie Yunnan nabij de grens van Birma. Een Japanse gevangene beweerde, dat men de Chinezen wil beletten versterkingen te zenden naar het Westen van Hupeh door een opmars naar Tsjangsja ten Zuiden van het Tungtingmeer en door grootste krijgsverrichtingen in het Oosten van Tsjekiang (Tsjungking, (AP) 27.5).

JAPANS SCHOUT BIJ NACHT GESNEUVELD.

In een bericht uit Tokio, dat door Radio-Berlijn werd uitgezonden en door de Associated Press werd opgevangen, werd melding gemaakt van het omkomen in de strijd van Schout-bij-Nacht Ryusaku Yanagimoto. Hij „verdronk met de bemanning van zijn schip toen dit tot zinken kwam na een heldhaftig gevecht". Er werden geen bijzonderheden gegeven. Yanagimoto werd genoemd als een van 75 marineofficieren, die in de strijd sneuvelden en aan wie decoraties werden toegekend bij de viering van de Japanse Marine-dag (New York, (AP) 27.5).

COMMUNIQUÉ VAN DE NOORDAMERIKAANSE MARINE.

„Noordelijk deel van de Stille Oceaan: Een Noordamerikaans oorlogsschip bombardeerde de Japanse kustinstallaties in het gebied van Chichagof en stichtte talrijke branden. Warhawk gevechtsvliegtuigen van het leger bombardeerden het hoofdkampgebied op Kiska. Voltreffers werden geplaatst in de nabijheid van kanonstellingen en andere installaties. Op 26 Mei waren alle gebouwen in het gebied van Chichagof op Attu vernield. Na harde gevechten slaagden de Noordamerikaanse troepen er bij een gecoördineerde aanval langs de keten van de Chichagof-corridor in houvast te krijgen op de hoge grond ten Zuiden van Chichagof. De rechterflank van de Zuidelijke strijdkrachten van het Noordamerikaanse leger, welke zich voor een Japanse strijdmacht gesteld zag, nestelde zich op de keten ten Zuiden van het meer Cories. Steun werd geboden door Liberator zware bommenwerpers en Mitchell middelzware bommenwerpers van het leger, die de Japanse stellingen in het gebied van Chichagof aanvielen. Lightning gevechtsvliegtuigen van het leger hielpen in beschietingsaanvallen" (Washington, (AP) 27.5).

EEN NIEUW RECORD VAN DE U.S.A.-LUCHTMACHT.

Officieel wordt medegedeeld, dat de Noordamerikaanse bommenwerpers een nieuw record gevestigd hebben door op één dag 74 Duitse vliegtuigen neer te schieten. Dit geschiedde op 21 Mei bij de aanval op de duikbotenwerven te Emden en Wilhelmshaven zonder escorte van gevechtsvliegtuigen.

12 Bommenwerpers gingen bij deze aanval verloren. Door dit record is het aantal vijandelijke vliegtuigen, dat bij 8 aanvallen op 16 doelen in Mei werden gedaan, gebracht op 301. Het vorige record voor één dag was 67 bij de aanvallen van 14 Mei op Kiel, Antwerpen, Kortrijk en Velzen door zware en middelzware bommenwerpers. In deze aanvallen gingen 11 zware bommenwerpers verloren (Hoofdkwartier van de Noordamerikaanse leger-luchtmacht in Engeland, (AP) 27.5).

SIKORSKI IN CAIRO AANGEKOMEN.

Polen, het land waarom de oorlog begon, vecht in het Midden-Oosten.

Premier Sikorski van de Poolse Regering arriveerde in Caïro om de grote Poolse strijdkrachten in het Midden-Oosten te inspecteren (Caïro, (AP) 27.5).

GEALLIEERD COMMUNIQUÉ VAN NOORD-AFRIKA.

„Gisteren vielen middelzware bommenwerpers van de Noordwestelijke Afrikaanse luchtmacht, geëscorteerd door gevechtsvliegtuigen, de vliegvelden Villacedro en Decimomannu op Sardinië aan. Deze vliegvelden werden goed getroffen door de bommen en vele verspreid staande vliegtuigen werden vernield.

In luchtgevechten, die plaats vonden boven Decimomannu werden 13 vijandelijke gevechtsvliegtuigen neergeschoten. Pantelleria werd wederom aangevallen door gevechtsbommenwerpers. Van al deze ondernemingen wordt 1 onzer vliegtuigen vermist, doch de vlieger bevindt zich in veiligheid" (Geallieerd Hoofdkwartier in Noord-Afrka, (AP) 28.5).

COMMUNIQUÉ VAN CAIRO.

„Thans is bekend, dat op 26 Mei nog 2 vijandelijke zeilschepen nabij de Zuidoostelijke kust van Hellas werden aangevallen door vliegtuigen van de Royal Airforce. Een schoener werd ernstig beschadigd en in zinkende toestand in een haven achtergelaten; een ander schip werd op zee buiten de haven tot zinken gebracht. Gisteren vernielden lange afstands gevechtsvliegtuigen op zijn minst een JU88 de Aegeïsche Zee. Van deze en andere verrichtingen keerden alle vliegtuigen terug" (Caïro, (AP) 28.5).

DE GEALLIEERDE VERLIEZEN IN TUNIS.

De Noordamerikaanse Secretaris van Oorlog, Henry Lewis Stimson, deelde mede, dat de verliezen van het leger in Noord-Afrika van 8 November tot 15 Mei in totaal 2184 doden, 9437 gewonden en 6937 vermisten of gevangenen bedragen.

Stimson zeide, dat de totale Geallieerde verliezen in de Tunische campagne, inbegrepen de Britse en Franse cijfers welke niet afzonderlijk opgegeven werden, minder dan 70.000 bedragen. Voorts zeide hij, dat de as 30.000 man aan doden, 26.400 aan gewonden en 266.600 aan gevangenen verloor (Washington, (AP) 27.5).

RUBBER OP DE VOEDSELCONFERENTIE.

De Voorzitter der Braziliaanse afvaardiging ter Voedselconferentie te Hotsprings, Virginia, verklaarde in een persconferentie, dat hij de beste verwachtingen koestert omtrent de toekomst der Braziliaanse rubberproductie, die made het werelddeel Amerika in staat zal gaan stellen een onafhankelijke rubberpositie op de duur te gaan innemen. Hij verklaarde ook geen concurrentie van kunstmatige rubber te duchten.

ONTRUIMING VAN SARDINIË EN SICILIË?

Een Tass-bericht uit Istanbul deelde mede, dat volgens opdracht van Benito Mussolini alle burgers worden verwijderd van Sardinië en Sicilië. Het agentschap zeide: „Volgens berichten uit Rome arriveren dagelijks transportschepen te Napels met personen, die van Sardinië ontruimd worden. De ontruiming der bevolking van Sicilië heeft ook in versnelde mate voortgang." Voorts werd gezegd, dat te Cagliari in het Zuiden van Sardinië voorbereidingen worden gemaakt om de havenwerken en pieren op te blazen (Moskou, (AP) 28.5).

ESSEN AANGEVALLEN.

Het volgend communiqué werd door het Britse Ministerie van Luchtvaart uitgegeven. „Vliegtuigen van het Bommenwerperscommando bevonden zich in de afgelopen nacht in grote sterkte boven het Ruhrgebied. Een hevige aanval werd gedaan op Essen. Ook werden mijnen gelegd in de vijandelijke wateren. 23 Onzer bommenwerpers worden vermist. Een vliegtuig van het Gevechtscommando wordt vermist van nachtelijke patrouillevluchten" (Londen, (AP) 28.5).

Officieel zeide men, dat Britse zware bommenwerpers een grote aanval op het Ruhrgebied deden met Essen als hoofddoel nadat een snelle strijdmacht van Mosquito bommenwerpers een klap toebracht aan het belangrijke centrum voor de industrie van optische instrumenten te Jena. 23 Bommenwerpers worden vermist. Andere vliegtuigen legden mijnen in de vijandelijke wateren.

Essen is de zetel van de grote Krupp-fabrieken op 35 kilometer ten Noord-Oosten van Düsseldorf, dat deze week bestookt werd.

Essen is thans bijna de meest hevigst gebombardeerde stad van de wereld na de vorige aanval op 30 April, waardoor het totale gewicht aan brisant- en brandbommen, dat op dit doel geworpen werd, op meer dan 10.000 ton werd gebracht sedert het begin van de oorlog. De aanval van de afgelopen nacht was de 56e en blijkbaar lichter dan die op Dortmund, waarbij 2000 ton aan bommen werd geworpen en die op Düsseldorf van 25 Mei, die „met zeer grote kracht werd uitgevoerd".

Van betrouwbare zijde wordt vernomen, dat het aantal vliegtuigen, dat aan de nachtelijke aanval op Essen deelnam, iets minder bedroeg dan hetwelk gebruikt werd bij de recordaanvallen op Dortmund en Düsseldorf (Londen, (AP) 28.5).

EEN BELANGRIJKE REDE VAN VENEZOLAANSEN PRESIDENT.

Een redevoering, die Woensdagavond gehouden werd door President Isaias Medina Angarita, waarbij hij een politieke Regeringspartij in het leven riep, werd in de Venezolaanse bladen beschreven als een der belangrijkste politieke oorkonden in de geschiedenis van het land. Medina verzekerde den Venezolanen, dat zijn regering vastbesloten is elke mogelijkheid van een dictatuur te voorkomen. Tevens bepleitte hij de wisseling van Presidenten en gaf hierdoor te kennen, dat hij zich geen candidaat zal stellen voor de eerstvolgende verkiezing.

Het plan van de partij voorziet in: aanmoediging van inwijking, rechtstreekse Presidentsverkiezingen, de ontwikkeling van het land op industrieel en landbouwgebied, de uitbreiding van het onderwijs en de hygiëne, de verbetering van de strijdkrachten, het stimuleren van de staathuishoudkundige en culturele betrekkingen met de democratische landen, in het bizonder de Amerikaanse Republieken, en het begunstigen van elk streven naar een continentaal saamhorigheidsgevoel (Caracas, (AP) 27.5).

Deze krant is gedeeltelijk ongecorrigeerd.

EEN JAAR JAPANSE BEZETTING

Het verzet der Indonesiërs neemt toe.

NEDERLANDSE KRIJGSGEVANGENEN EN HUN HARD LOT.

In het in Australië verschijnende weekblad „Oranje" van 26 Maart jl. verscheen een artikel waaraan wij het volgende ontlenen:

„Vrijwel de gehele Japanse propaganda der laatste veertien dagen heeft de eenjarige herdenking der bezetting als uitgangspunt gehad. Hieronder volgt een beknopt overzicht van de toespraken, interviews, feestelijkheden enz. die daarmee gepaard gingen. De ondertoon van alle berichten was, dat de toestand in geheel Oost-Indië weinig of niets te wensen overlaat, onverschillig op welk gebied. Met een zeker leedvermaak merken de Japanse commentators op, dat de situatie er voor de Nederlanders in Oost-Indië geheel anders zou hebben uitgezien, wanneer zij zich maar inschikkelijk hadden betoond voor de Japanse eisen. Hun ongegrond vertrouwen op Angelsaksische hulp maakte hen echter onhandelbaar en bewerkte in een kleine aantal dagen hun ondergang".

De Japanners verzwijgen het heldhaftig verzet der Nederlanders.

De Japanners stellen er blijkbaar biezonder prijs op het verzet in Oost-Indië te beperken tot zeven dagen. Zij wensen niet herinnerd te worden aan het feit, dat onze geringe strijdkrachten drie maanden lang den overmachtigen vijand handen vol werk gaven. Zij zijn ook niet onpartijdig genoeg om te erkennen, dat de tegenstand op Java aan het eind van die drie maanden niet krachtig meer kon zijn, doordat onze geringe strijdmiddelen in de voorafgaande periode vrijwel geheel verbruikt waren, zodat voor de strijd op Java bijvoorbeeld luchtbescherming practisch ontbrak, terwijl onze dappere kleine vloot door de geleden verliezen niet meer in staat was de landing van steeds grotere Japanse troepenmachten en modern oorlogsmateriaal te voorkomen. Maar — zeggen de Japanse propagandisten — het is heel goed, dat het zo gelopen is. Daardoor hebben de goddelijke Japanse legers de gelegenheid gekregen de ongelukkige Indonesiërs uit de euwenlange slavernij der Nederlandse kapitalisten te bevrijden, en hun de gerenomeerde Japanse vrijheid te brengen.

O. Korea! O. Formosa! Het is opvallend, dat zelfs bij de plechtige herdenking van de inval met geen woord **meer gerept wordt over de aanvankelijk door de Japanners zo gaarne gebruikte** leuze: „Indonesië voor de Indonesiërs". De Filipino's en Birmezen is althans, „onafhankelijkheid" voorgespiegeld, wanneer zij eerst hun best doen Japanners te worden, maar de Indonesiërs worden alleen maar herinnerd aan hun taak en plicht om waardige deelgenoten te worden van de Japanse welvaartssfeer.

Hoe Japan jubelde.

Het aantal Japanse herdenkingstoespraken is overstelpend geweest. Ieder die in het overweldigersregiem ook maar enige betekenis heeft op militair, economisch of cultureel gebied, is voor de microfoon geweest. Allen borduren op hetzelfde stramien; de Japanse inval heeft Indonesië in een paradijs herschapen; de bevolking is grenzenloos gelukkig, en toch zal alles nog beter worden. De verklaringen verschillen alleen in de mate van leugenachtigheid. Zo doet een der hoofdfiguren op economisch gebied, Izuno, het voorkomen, alsof landbouw, veeteelt industrie en mijnbouw eerst door de Japanners in het leven zijn geroepen en tot een jaar geleden in Indonesië volledig onbekend waren.

Een Japanse generaal op inspectie somt de voortreffelijkheden van het Japanse onderwijs op, in schrille tegenstelling tot de wantoestand onder de Nederlandse bestuurders die den Indonesiërs alle onderwijs ontzegden, of hun juist zo weinig gaven, dat zij zich hun ellendig slavenbestaan niet bewust waren. Deze laatste onbeschoftheid heeft een Japans verslaggever zich gepermitteerd in een „interview" met onzen Gouverneur-Generaal, die het beneden zijn waardigheid achtte daarover met dit prulletje te debatteren.

Valse vraaggesprekken als propagandamiddel.

Een ander hoogtepunt van de feestelijkheden vormden de vraaggesprekken van Japanse verslaggevers met bekende Nederlandse persoonlijkheden. De verklaringen die hun in de mond gelegd werden moesten blijkbaar dienen om de Japanse zelfvoldaanheid nog eens biezonder te strelen. De eerste, die daaraan ten offer viel, was de echtgenote van den Gouverneur-Generaal, die ... volgens Japanse mededeling — rustig in een uithoek van Java leeft.

Mevrouw Tjarda van Starkenborgh Stachouwer zou de schuld van Oost-Indië's ondergang volkomen aan de onbetrouwbaarheid onzer Engelse en Noordamerikaanse bondgenoten toegeschreven hebben. Hoe „betrouwbaar" de Japanse inlichtingen zijn, blijkt wel, wanneer Mevrouw Tjarda ook beticht wordt uitvoerig de onuitsprekelijke verwarring en verslagenheid te hebben beschreven, die in Batavia veroorzaakt werd door de eerste Japanse luchtaanval op die stad. Wie, (zoals schrijver dezes), bij die gelegenheid in Batavia was, weet dat dit volkomen onwaar is, en beseft dus meteen wat hij van de andere verklaringen die Mevrouw Tjarda in de mond gelegd worden, moet denken. „Ik weet natuurlijk niet, hoe mijn echtgenoot erover denkt", wordt van Mevrouw Tjarda gezegd, als zij het heeft over het „Angelsaksische verraad". Maar zij had zich daarover geen zorgen behoeven te maken, want vrijwel op hetzelfde ogenblik legde de Gouverneur-Generaal in een krijgsgevangenenkamp op Formosa een gelijkluidende verklaring af. Een natuurlijk geheel toevallige, spontane overeenstemming!

In de gevangenkampen.

De verjaardag der Japanse bezetting is voorts herdacht door Japanners en Geallieerde krijgsgevangenen voor de microfoon te brengen, om hen verslag te laten geven van het leven in de kampen. De Japanse commandant van het gevangenkamp op Formosa beweert, dat het klimaat daar zeer gunstig is. De gevangenen lijden geen gebrek. Zij kennen wel geen luxe, maar de Japanners moeten zichzelf ook zoveel ontzeggen. Dat klinkt al niet bemoedigend, maar de toevoeging: „de krijgsgevangenen behoeven geen werkzaamheden te verrichten die hun krachten te boven gaan" maakt het geheel uiterst bedenkelijk. Die indruk wordt trouwens versterkt door de mededelingen van Geallieerde krijgsgevangenen waaronder een Nederlander, over de toestanden in Kamp 4 te Batavia. Tussen de regels door is daaruit heel wat te lezen. Onze mannen verrichten er zuivere koelie-arbeid: zij sjouwen balen rijst, maken slokans en barakken schoon, krijgen onvoldoende voedsel („wij verzetten geen bergen daar is de voeding trouwens niet naar", zegt de Nederlandse krijgsgevangene zeer diplomatiek), geen kleding en moeten zelf in alle geriefelijkheden en reparaties voorzien.

Hoe de gevangenen zich redden.

De gevangenen zijn slechts gekleed in een kort blauw broekje, een paar klompen en een strooien hoed; zij moeten het doen met wat zij op het tijdstip der internering bezaten Er wordt niets nieuws verstrekt. Gelukkig dus, dat het klimaat weinig kleding nodig maakte. Maar begrijpelijk ook, dat de schoen- en klerenmakerij, door de gevangenen zelf opgericht en gedreven, handen vol werk heeft om door reparaties de levensduur van schoeisel en kleding te verlengen. Voorts hebben zij een timmermanswerkplaats, een smidse en een horlogemakerij in elkaar gezet... Kortom, uit alles blijkt dat de gevangenen vrijwel geheel aan hun lot worden overgelaten en zich maar moeten zien te redden. Wie over wat contanten beschikt — de Japanners geven een fooitje aan degenen die bij toerbeurt werkzaamheden buiten het kamp moeten verrichten — kan in het kamp nog wel eens iets kopen. Sigaretten worden door de gevangenen zelf gemaakt. Zulke kleine trekjes spreken boekdelen.

Wat zou eenvoudiger zijn dan in het land, waar sigaretten dagelijks bij millioenen vervaardigd werden, de gevangenen althans van een dergelijke kleine vertroosting te voorzien? Men hoeft niet te vragen, hoe het dan met andere verstrekkingen gesteld is. Geen wonder, dat — zoals de Nederlandse krijgsgevangene zei — er geen plaats is voor allerlei persoonlijke wensen, en dat op de behoefte van den enkeling geen acht geslagen kan worden. De groep als geheel moet er zich zo goed mogelijk doorslaan.

Het grote leed.

De morele depressie, waaraan zovelen leden, is grotendeels overwonnen, zegt de spreker. Men hoopt op beter tijden en tracht door lectuur en onderlinge vermaken de geest afleiding te verschaffen Duidelijker komt het streven van den spreker naar voren, om geen weke houding aan te nemen tegenover de Japanners die hem voor de microfoon laten spreken. „Ik richt mij niet tot u" zegt de Nederlandse krijgsgevangene tot zijn luisteraars, „om te weeklagen en uw medelijden op te wekken... De krijgsgevangenschap is op zichzelf reeds een les voor velen. Wij menen dat deze les ook in de toekomst haar vruchten af kan werpen". Maar roerend is de navrante bitterheid en onzekerheid over het lot van allen die hun lief zijn, die aan het moreel dezer afgeslotenen knaagt.

„Een dagelijks ogenblik van bezinning komt vooral, wanneer wij 's avonds de klamboe sluiten. In die ogenblikken, voor wij slapen gaan — vrijwel de enige tijd van afzondering, die wij kennen — doemen de beelden op van allen, die ons dierbaar zijn. En wij trachten ons een voorstelling te maken van hun leven en doen in de dagen van scheiding. De wetenschap, dat zij, daarbuiten, even erg verlangen naar het weerzien, geeft ons de kracht en de moed van deze periode te maken wat er van te maken valt".

Contact tussen de gevangenen en hun betrekkingen is er niet. Eenmaal in de twee of drie maanden mogen de krijgsgevangenen een negatief bericht formulier invullen en verder moeten zij het doen met de verklaring dat de Japanse regering vrouwen en kinderen beschermt. Deze „bescherming" bestaat voornamelijk in de draadversperring die om de woonwijk der Europese vrouwen en kinderen is aangebracht. „Voor hun eigen veiligheid", vertelt een Japans bericht ons voor de zoveelste maal. Maar wat te denken van de toevoeging, dat vertegenwoordigers van het „Internationale Rode Kruis die woonwijken niet bezoeken, „omdat zij overtuigd zijn, dat de toestanden er niets te wensen overlaten?"

De „Volksbeweging voor het Nieuwe Java".

De schaarse berichten over de Europese gemeenschap schilderen, zoals uit het voorgaande blijkt, een somber en desolaat beeld. En wat heeft de eenjarig herdenking der bezetting onze Indonesische rijksgenoten voor toekomstmogelijkheden geopend? Wij zien af van een uitvoerige beschrijving der „feestelijkheden", zoals die uit verscheidene van Oost-Indië via de Japanse radio binnen komen. Zij komen alle neer op massale bijeenkomsten, waar eerbiedig gebogen wordt in de richting van Tokio; waar eerbiedig geluisterd wordt naar een of anderen Japansen volksmisleider. Ook zijn er de bidstonden voor de Japanse gesneuvelden; de onthulling van Japanse monumenten; en veel Japans machtsvertoon. Maar wij willen wel even stilstaan bij wat door de Nipponnezen wordt aangeduid als de „volksbeweging voor het Nieuwe Java", en waarvan zij als om strijd de belangrijkheid beklemtonen. Zij leggen er sterk de nadruk op, dat hier iets ontstaan is, geheel verschillend van alle vroegere groeperingen. Thans is in het volk de behoefte gegroeid om een Nieuw Java op te bouwen, cultureel, economisch, physiek, enz. Natuurlijk — wie zou er aan twijfelen — staat de samenwerking met Japan als nummer een op het verlanglijstje, en voorts de heilige roeping om waardig te worden aan de taak die voor alle Aziatische volken in de Japanse Welvaartssfeer is weggelegd. Deze geheel nieuwe, spontaan uit het volk opgekomen beweging (alle vroegere Japanse bewegingen over de ongelooflijke samenwerking blijken dus plotseling leugens!) staat onder leiding van een Japanse raad van ten hoogste twintig leden. Maar er mogen natuurlijk ook Indonesiërs meedoen.

Om het spontane karakter van de volksbeweging goed te doen uitkomen, zeggen de Japanse commentators, dat — spontaan genoeg juist in de herdenkingsdagen van de Japanse overweldiging van Java — 20.000 Indonesiërs Soekarno toejuichten, toen hij op een bijeenkomst het doel der beweging uiteenzette, die haar hoofdzetel in Batavia heeft, en afdelingen in zeventien andere plaatsen. Wat deze volksbeweging nu wel voor werkplan heeft wordt niet medegedeeld. Wel echter, dat behalve de Japanse leiders en Soekarno, ook Mohammed Hatta, Ki Adjar Dewantoro en Mansoer ermede verbonden zijn. Dit nu geeft veel te denken. Niet, zoals men misschien zou menen, dat de medewerking van Indonesische voormannen aan een klaarblijkelijk Japanse onderneming reden tot ongerustheid zou geven.

Integendeel! Men kan van mening verschillende over de wijze, waarop bijvoorbeeld Soekarno en Mohammed Hatta hun idealen over een vrij Indonesië in practijk trachtten te brengen, zeker is, dat alle genoemden zeer zeker niet als doel hebben de permanente onderwerping aan de Japanse tyrannie. Een figuur als Dewantoro is ook steeds een fel tegenstander geweest van de principes en methoden der As-gangsters. Dat zijn naam aan deze volksbeweging verbonden wordt, laat ruimte voor allerlei veronderstellingen, die zeker niet gaan in de richting die de Japanners zich er blijkbaar van voorstellen.

Onrust onder de Indonesiërs stijgt.

Aneta meldde gisteren, 27 Mei, het volgende:

Rapporten uit Nederlands Oost-Indië duiden op stijgende onrust onder de Indonesiërs, die mede schijnt te ontstaan door de Geallieerde militaire actie in Azië. De Japanners namelijk hebben tot op enige maanden geleden nog verklaard, dat de Geallieerden nimmer zouden terugkeren, derhalve werden vrijwel alle bomvrije schuilplaatsen afgebroken en de luchtbeschermingsdiensten ontbonden. Maar de laatste tijd worden weer allerlei luchtbeschermingsmaatregelen genomen en worden er op dit gebied via radio en pers wenken gegeven. Dit werkt natuurlijk verwarrend.

In Makassar is het onrustig geweest: onlangs zijn 7 inwoners van die stad terechtgesteld wegens „daden gevaarlijk voor het Japanse bewind" en extrapolitie is er, voor extra patrouilledienst aangesteld. Op Celebes zijn alle radio-ontvangtoestellen in beslag genomen, omdat men er geregeld naar de Geallieerde uitzendingen luisterde. De Japanners hebben nu eigen, publieke radio-toestellen opgesteld, die uiteraard Japanse propaganda geven.

NEDERLAND.

VOOR HET VADERLAND GEVALLEN.

De relletjes die in het begin van deze maand in Nederland hebben plaats gehad hebben **meer dan duizend doden** gekost. Zo vertelt een Nederlands Sluikblad dat gisteren te Londen is aangekomen. Zeventig terechtstellingen zijn officieel bekend gemaakt, doch er zijn volgens het blad, honderden méér geëxecuteerd of gevallen in het vuur van machinegeweren.

De „Deutsche Zeitung Für Die Niederlaenden" maakt melding van de namen van zes, die terechtgesteld zijn wegens sabotage o.a. op spoorlijnen. Zij waren het vorig jaar reeds gevangen genomen en zijn begin Mei dit jaar terechtgesteld. Hun namen zijn: **Willem Theodoor Pahud de Mortanges**, scheikundig student te Delft; **Eduard Ellis van Raalte**, werktuigkundig student te Delft; **Menno Hendrik Herbert Koenig, Charles O. van der Plas**, beide mijnbouwkundig student te Delft; **Piet Marinus Arnoldus Huurman**, scheepsbouwer te Capelle; **Adriaan Gerard Smit**, Alblasserdam.

HARE MAJESTEIT NEEMT RUST.

Koningin Wilhelmina heeft met grote vreugde voor het eerst haar jongste kleinkind, Prinses Margriet Francisca gezien. Hare Majesteit houdt rust en op het ogenblik bestaan er nog geen plannen voor officiële bezoeken.

VAN KLEFFENS NAAR WASHINGTON.

Minister Dr. Eelco Nicolaas van Kleffens zal dezer dagen uit Ottawa naar Washington gaan.

VROUWEN BIJ SPOORWEGEN.

Nederlandse vrouwen boven 23 jaar zullen bij de spoorwegen te werk worden gesteld. De eerste groep komt volgende week reeds aan de arbeid.

MOEILIJK LEVEN VOOR N.S.B.-ERS.

„Volk en Vaderland" klaagt, dat Nederlandse „bureaucraten, die van de nieuwe orde niets begrijpen", allerlei speldeprikken geven en het blad besluit natuurlijk, dat dit nu maar eens uit moet zijn. Met name worden in het nazieblad een drukker en een meubelmaker in Den Haag genoemd, beiden N.S.B.-ers, die zo door ambtelijke formaliteiten werden geplaagd, dat zij hun zaken moesten sluiten, ofschoon zij volop werk voor de Duitse weermacht hadden.

En voorts klaagt het blad over de directie van het Hoogovenbedrijf te Velsen, die een door de nazies aangewezen voorman op allerlei wijzen het werken zuur en moeilijk maakt.

BOSNEGERDORPEN BEDREIGD.

Door de hevige regens in Suriname komen jaguars en andere wilde dieren uit het oerwoud; wegens gebrek aan buskruit hebben de bosnegers moeite ze te verdrijven, zodat zij een toenemende bedreiging voor de bosnegerdorpen vormen.

BENOEMING DR. P. HONIG.

Doctor P. Honig is benoemd tot voorzitter van een belangrijke subcommissie ter Voedselconferentie te Hotsprings, Virginia.

DE HEER EN MEVROUW
J. NEEF NAAR
GEVEN MET BLIJDSCHAP KENNIS VAN DE GEBOORTE VAN HUN DOCHTER
Ana Maria Philomena
St. Elisabeth 25—5—43 1667

58 AANVALLEN OP HOSPITAALSCHEPEN.

De Eerste Lord der Britse Admiraliteit, A. V. Alexander, deelde in het Lagerhuis mede, dat 58 aanvallen door **Duitse en Italiaanse** vliegtuigen en kustbatterijen werden gedaan op Britse hospitaalschepen sedert het begin van de oorlog. 19 Schepen waren daarbij betrokken en 4 ervan kwamen tot zinken (Londen. (AP) 27.5).

ALLERLAATSTE NIEUWS

— **Londen:** Naar verwachting zal De Gaulle Giraud hedenavond te Algiers ontmoeten.

— **Havana:** President Enrique Penaranda van Bolivia vertrok per vliegtuig naar Venezuela.

— **Londen:** Het DNB gaf toe, dat „belangrijke schade" te Essen is aangericht als gevolg van de aanval, welke de Raf in de nacht uitvoerde.

— **Londen:** De Helleense regering maakte bekend, dat de duikboot „Papanicolis" nabij Creta een klein bevoorradingsschip met de Duitse vlag onderschepte en met kanonvuur tot zinken bracht. Een ander klein bevoorradingsschip — eveneens met de Duitse vlag — werd in hetzelfde gebied tot zinken gebracht. Het tweede schip vervoerde voorraden voor de strijdkrachten van den vijand. Enkele schipbreukelingen van beide schepen werden gered.

— **Londen:** Het Russisch middagcommuniqué meldt, dat er niets te vermelden is van het front. Een Russisch schip en enkele vliegtuigen brachten 2 vijandelijke motorboten op de Zwarte Zee tot zinken. Russische lange afstands vliegtuigen **vielen in de nacht verschillende Duitse vliegvelden aan.**

— **Londen:** Het Duitse communiqué zeide, dat de Russen de aanvallen op het bruggehoofd in de Kuban gisteren voortzetten. De Russen zouden „met bloedige verliezen" zijn afgeslagen na hevige gevechten.

— **Mexico:** President Avila Camacho riep heden uit tot een „dag van nationale plechtigheid", ter herdenking van de eerste jaardag van Mexico's oorlogsverklaring aan de as. De President spreekt hedenavond voor de radio.

CURAÇAO

POST VERLOREN GEGAAN.

De Gouvernementspersdienst deelt mede dat de Post tussen 3 en 7 April uit Engeland per boot naar Suriname en Curaçao verzonden, door vijandelijke actie is verloren gegaan.

KATHOLIEKE SPORTCENTRALE

Korfbaltournooi.

23 Mei: Lucky Strike — Blauw Wit 1—0; 28 Mei 16.30 uur Sig — Cito; 30 Mei 16 uur Devo — Victory Union Stars; 6 Juni 10.15 uur Bito — Aamos.

De Koninklijke Brits-Indische Marine in de Indische Oceaan op wacht voor Japanse duikboten en andere oorlogsschepen. Vooral in de Rode Zee en de Perzische Golf doen deze mannen uitstekend werk.

Twee Belgen ontsnappen.

Het Belgische maandblad voor zeelieden „Marine" bevat een boeiend verhaal over de ontsnapping van twee Beligische zeelieden uit Noord-Afrika — ten tijde toen de Geallieerden er nog niet waren geland.

Zo pas zijn zij in England aangekomen. Zij dienden hun land en zijn nog altijd bereid het te dienen. Ruwe schors van zeebonken, maar ontvlambaar hart voor het goede, koele hersenen voor de plicht! Hun geschiedenis? Tamelijk lang: zij omvat méér dan twee jaar lijden, onwrikbare wilsbestendigheid, en heldhaftige ontvluchtingspogingen! Twee zeelieden, M.V. en F.R., hartstochtelijk verkleefd aan hun vlag en wilskrachtig ten dienste van hun volk en hun land! Hier gaat hun geschiedenis.

Zij verlaten Antwerpen op 26 April 1940 met bestemming naar Belgisch Congo, veertien dagen vóór de landsoverrompeling. Ter hoogte ongeveer van Dakar, bereikt hun het nieuws, op 10 Mei daaropvolgend, dat ook hun vaderland in de smeltkroes van de oorlog werd gedompeld. Desniettemin wordt de reis normaal voortgezet. Te Matadi en te Boma wordt gelost, nadien geladen.

Hun schip verlaat onbewapend, het Congogebied.

Op 10 Juni 1940 komt het te Dakar aan om te bunkeren. Toelating om nadien te vertrekken wordt door de Franse overheid niet verstrekt.

Het schip mag niet uit Dakar vertrekken.

Het schip wacht. Op 18 Juni, wanneer ook Frankrijk voor het oorlogsgeweld capituleert, wacht het schip steeds op de toelating om weg te varen. Niets komt ... niets! Nu vertelt een hunner verder zelf:

Engelse vliegers vallen de krijgsschepen aan die te Dakar geankerd liggen. Het linie-slagschip „Richelieu" wordt zwaar getroffen. Is het als weerwraak-maatregel of is het ten gevolge van het Franse wapenstilstandsverdrag met het Duitse leger? We weten het niet; maar plots daarop, wordt door de Franse overheid bevel gegeven onontbeerlijke gedeelten van de hoofdmachine van ons vaartuig te demonteren. Gelukkig wordt het machine-personeel met dit duivelse werk zelf belast. Dit geeft ons de gelegenheid — gretig te baat genomen — om gelijktijdig de verschillende afmetingen van al deze onderdelen nauwkeurig op te nemen; want, van deemoeds als een soort krijgsgevangenen aan boord rond te dolen, had niemand de lust! Niettegenstaande alle hinderpalen is het eenieders inzicht, het koste wat het wil, met schip en vracht de plaat te poetsen: daarom ook wordt met zoveel ijver en kracht aan de vervangstukken der machine gearbeid!

Poging tot ontsnapping mislukt.

Op 4 Oogst, om 20 uur wordt voorzichtig het anker gelicht. Stil en langzaam, varen we vooruit, langzaam, langzaam, want we weten dat de voorhaven met stalen netten afgesloten is. Plots, zodra we vermoeden dat we de ankerplaats dezer netten naderen, wordt volle kracht vooruit gegeven, met de hoop deze stalen gordel door te breken: helaas! deze gordel begeeft niet; integendeel, door de aanraking, worden op de wal talloze groene en rode lichtjes zichtbaar.

Deze netten staan dus in verbinding met een electrisch sein-toestel op de oever. De Fransen zijn daardoor, dus verwittigd dat een poging van doorbraak aan de gang is: niettegenstaande dien onvoorzienen tegenvaller blijven we doorvaren. Een Franse oorlogsbodem, de „Calais", richt zijn vuurmonden op ons; dit versterkt ons echter verder in ons voornemen en we stomen maar altijd door. Patrak! daar slaat een 140-kartets in luik 5 binnen: de machine weigert verder te draaien. Het noodlot overwint ons: we moeten toegeven! Een partij marine-soldaten klautert aan boord; het schip wordt op het droge gezet en een bewaking van 1 blanken onderofficier met 3 Senegalese soldaten, wordt achtergelaten.

De 3e stuurman, gekwetst, wordt naar het hospitaal overgebracht.

's Anderendaags, begint de ongenadige martelie. Onze kapitein, de 1ste stuurman en de 1e machinist worden van boord gehaald: het eerste onderzoek vangt aan. De uitslag hiervan? De kapitein wordt voorlopig achter slot en grendel gedraaid, terwijl de 1e stuurman en de 1e machinst, vrijgelaten, terug aan boord komen.

Brand aan boord.

De volgende dag, alsof het een daad is der Voorzienigheid, breekt vuur los in luik 7. De brandweer van Dakar treedt op: na twee dagen werkens, woedt de brand even vinnig als tevoren. De bemanning troept tegader met de staf: wij eisen de onmiddellijke invrijheidsstelling van onzen kapitein om de nodige maatregelen met kennis van zaken, te kunnen treffen. Hieraan wordt gunstig gevolg verleend: met vereende krachten, onder zijn leiding, werkt heel de bemanning met hart en ziel om de vuurgloed te dempen wat ons gelukt na slechts één dag van zware arbeid. Maar: de kapitein is en blijft bij ons.

Middelerwijl heeft ook de machinestaf een boel werk opgeknapt: het stilvallen der machine was veroorzaakt door het opvangen in de schroef van wel 5 ton stalen kabels en stukken der afsluitnetten. Deze hadden zodanig de schroef en haar vleugels omwonden dat elk draaien onmogelijk was geworden. Met spieren en zenuwen, heeft ieder reuzenwerk verricht en kloekmoedig de opgelegde taak volbracht. Veel tijd heeft dat wel in beslag genomen, maar toch hebben we de machines weer draaiensvaardig gemaakt.

Het bombardement van Dakar.

Op 23, 24 en 25 September, wonen wij het bombardement van Dakar bij. Vinnig bij korte pozen, maar alles bijeen méér geroep en gebluf van wege de Fransen dan dat er eigenlijk gevochten en geschoten werd.

Tot 31 Juli 1941, verricht iedereen zijn dagelijks werk nagenoeg normaal aan boord: onderhoud van schip, machine, reddingsboten, kortom het gewone werk van „upkeep of the vessel". Wel zijn enige „alertjes" voorgekomen: met beloften, heeft de Franse Overheid getracht ons in te lijven in haar zeeverkeer — voor haar land dus, maar ook voor de Duitsers! Halsstarrige weigering is altijd ons antwoord geweest. Ook van gunsten te bekomen, is er nooit de minste gelegenheid geweest. Wat we echter wel verkrijgen is dat onze zwarte stokers en trimmers terug naar hun land (Belgisch Congo) mogen keren.

Als gevangenen opgesloten.

Maar die datum zou berucht worden in onze geschiedenis: daar wij niet varen willen, worden wij als gevangenen behandeld. Die dag, verlaten we ons schip, worden in dievenwagens, auto's met draad afgesloten, geduwd en naar Sebikothane (Senegal) overgebracht. Men sluit ons op in een gebouw der „William Pontie" school; men dwingt ons te werken.

Wij beiden en een olieman weigeren: we worden in cellen ondergebracht. Naderhand wordt echter een overeenkomst gesloten en ieder werkt een... beetje!

Enkele dagen nadien, ontvangen we het bezoek van onzen ouden kapitein uit Antwerpen. Deze vraagt of wij naar huis willen weerkeren. Op vier man na — die hem later België-waarts vergezellen — antwoordt heel de bemanning ontkennend. Het steekt in ons hoofd ons land te dienen met behulp van diegenen die het willen vrij maken, en ... wij houden kop!

Nochtans, hebben we het niet rooskleurig: een vermaledijd klimaat, waar ieder van ons, beurtelings of tegader, onder koortsen lijdt — het gebrek aan geneesmiddelen bestendigt deze koortsen —, een voedsel dat effenaf slecht is. Wij bekennen echter dat dit later

Overgebracht naar Casablanca.

Onze lijdensweg duurt voort tot op 31 December 1941. We worden verwittigd dat we ons reisvaardig moeten maken. Een straaltje hoop glinstert in onze ogen: zou men ons daarheen laten vertrekken waar we verlangen naartoe te gaan?

IJdele hoop! We worden diezelfde dag te 17 uur aan boord van het passagiersschip „Belle Isle" ingescheept. We zijn gelukkig een zeereisje te maken; onze longen vullen zich met de zilte zeelucht! Na 8 dagen komen we te Casablanca toe en ... hier worden we ontscheept, in een vrachtauto gestopt, die ons in een oud Arabisch kamp brengt, te Sidi El Ayachi bij Azemmour, nabij de zeekust, op ongeveer 85 km. afstand van Casa. Ellendige toestand: als slaapstede, een stro-matras van zakkengoed, op de grond uitgetrekt; het eten een abominabel slecht. Na een viertal dagen, worden we met enkele makkers naar Im-Fout (bij Settat) geleid, een werkerskamp. Ellendiger nog dan het voorgaande.

We zijn ondergebracht in een gebouw zonder dak, dit laatste vervangen door een zeil. De eerste nacht woedt een echt stormweder. Zonder slaapgelegenheid, kunnen we op de naakten grond onze moede ledematen uitstrekken. Verschrikkelijk koud: ik zie nog een oud matroos de hele nacht rondlopen om toch maar enigszins aan de koude, die alles doordringt, te ontsnappen.

Onze burgerkledij wordt ons ontnomen: in de plaats, een licht travailleurspakje. Het eten is oneetbaar en bitter schaars: en met dit onvoldoende voedsel mogen we met schop en houweel werken van 19 uur 's morgen tot 19 uur 's avonds. Dagloon: 7.50 fr. Frans geld natuurlijk!

Onze kapitein verroert hemel en aarde om ons lot te doen verzachten: en inderdaad, het gelukt hem. Werken wordt ons niet meer opgelegd en in begin Maart 1942 zendt men ons terug bij de anderen, in het kamp van Sidi El Ayachi.

Inmiddels is het hier beter geworden: bedden worden verstrekt en de kamers gans in het nieuw gezet. Het eten wordt meer verzorgd: De toestand wrodt dus dragelijk. Echter: schone liedjes duren niet lang, en einde Mei 1942 worden we naar Oued-Zem gebracht. Nieuwe ellende: geen bed, op de grond uitgestrooid stro is de legerstede, weinig en onvoedzaam eten, ziekten bij de vleet.

De Kapitein ontvlucht.

Hier ontvluchten onze kapitein en onze marconist. Zij laten ons echter verordeningen en gegevens na die ook ons te pas zullen komen. Een maand nadien zijn 16 Grieken op de vlucht. Het corps der „gardes mobiles" neemt de bewaking over van ons kamp. Vensters worden toegenageld, pinnekensdraad gespannen.

De ontvluchting.

Op 3 September 1942, nieuw bevel tot afreizen. Twee dagen nadien, te 6 uur 's morgens, vertrekken we uit Oued-Zem naar Casablanca. We worden aldaar in een kazerne opgesloten in afwachting van het vertrek van de trein. Waarheen deze ons brengen moet? Niemand die het weet! We zijn ongerust, maar toch strijdvaardig. Mijn makker en ik beramen hier te ontvluchten. Vlug alles nagezien, de uitgang verkend, raad ingewonnen. De veiligste weg leidt langs het W.C. Gebruik makend van een ogenblik onachtzaamheid van den schildwacht, wippen we op de muur en laten ons aan de andere zijde afglijden...

Vrij, vrij bonst het in mijn hart! En werkelijk, we zijn vrij op deze 5e September 1942 — dank zij een gevaarlijk waagstuk, dank zij de stevige medehulp van een onzer machinisten. Mijn kameraad, mijn warmste dank daarvoor!

Vlug, de vingerwijzingen ingekeken die onze kapitein ons vroeger heeft gegeven. Recht door, naar onze schuilplaats waar een vriendelijke dame — zij is een kleurlinge, maar even vinnig van geest en krachtig van wil als een blanke — ons vriendelijk en moederlijk ontvangt. Ze bezorgt ons een flink bad, en nadien een andere kledij. In de nacht brengt zij ons naar een ander huis: want heel Casa en haar politie staat op haar kop voor de ontvluchters! Daar blijven we verstoken tot op 20 October jl.: we worden ingescheept aan boord van een Portugees scheepje dat ons na 4 dagen gaaf en behouden te Gibraltar brengt.

De hartelijke ontvangst.

Hier worden we met de meeste eer ontvangen. Met ontroering denken we aan de Belgische Overheid daar ter plaatse die de eerste is om ons geluk te wensen: we ontvangen ieder een doos sigaretten, waarop geschreven staat: Proficiat! Tranen staan ons in de ogen: de eerste gelukwens komt ons van wege onze ware broeders, onze medeburgers uit het overrompelde land!

Hartstochtelijke-gulle ontvangst: goed eten, goede slaapgelegenheid, goede kledij. Iedereen hartsvriendelijk met ons ingenomen. We zijn in de zevende hemel!

Op 2 November, om half één 's morgens vertrekken we met een vliegtuig uit Gib naar Engeland. Recordvlucht in 8 uur 10 minuten. We landen op een vliegplein in het Westen. Te 13 uur vertrekken we naar Londen.

We verblijven een tiental dagen in de „Patriotic School" voor het vervullen der nodige formaliteiten.

En nu ... nu zijn we weer volledig vrij! Volledig vrij en bij onze Verbondenen! Terug vaardig om ons land te dienen — waar het zijn moet: op de zee, de zee die onze levenshartstocht is, de zee die de levensweg is voor al de Verbondenen, de zee die, trots 's vijands listen, toch onoverwinbaar zal blijven.

Ziezo, mijn waarde Lezers: dit is (besluit de redacteur van „Marine") het verhaal van een tweejaarlange tragedie en de wilsbewuste houding van twee eenvoudige zeelieden! Is het niet roerend van onbewuste vaderlandsliefde en diep van heldhaftige weerstand? En zó is ons hele volk — laten we daar zeker van zijn!

SPORT - RUBRIEK

Officiële Mededelingen

van

„De Curaçaose Voetbalbond".

WEDSTRIJDPROGRAMMA.
COMPETITIE 1943.
STADION.

Zondag 30 Mei 1943: A-Klasse — S.U.B.T. 1 — Jong Curaçao 1 (Koeiman)

Zondag 6 Juni 1943: Wedstrijden ten bate van de Curaçaose Athletic Bond. Na loting werden de volgende wedstrijden vastgesteld:
Jong Holland 1 — Independiente 1 (Winnaar A) (Jesurun)
S.U.B.T. 1 — Atlanta 1 (Winnaar B) (Oehlers
Finale: Winnaar A — B (Van Rosberg

Aanvang van deze wedstrijden om 14.45 uur, einde 18.20 uur. De C.A.B. heeft hiervoor een tropee ter beschikking gesteld.

Zaterdag 12 Juni 1943: S.U.B.T. 1 — Independiente 1 (Weldadigheidswed.
Zondag 13 Juni 1943: Baseballwedstrijd ten bate van het Rode Kruis.
Zondag 20 Juni 1943: A-Klasse: Jong Holland 1 — Transvaal 1 (Jesurun)
Zondag 27 Juni 1943: A-Klasse: Independiente 1 — S.U.B.T. 1 (Van Rosberg)
Zondag 4 Juli 1943: A-Klasse: Atlanta 1 — Jong Curaçao 1 (Oehlers)
Zondag 11 Juli 1943: A-Klasse: Independiente 1 — Transvaal 1 (Koeiman)
Zondag 18 Juli 1943: A-Klasse: Jong Holland 1 — Atlanta 1 (Brakke)

MUNDO NOBO.

Zondag 30 Mei 1943: Reserve A-klasse Atlanta 2 — Independiente 2 (Taytelbaum)
Zondag 13 Juni 1943: Reserve A-klasse Jong Curaçao 2 — Jong Holland 2 (Ercol)
Zondag 30 Mei 1943: Juniores Independiente — S.U.B.T. (Viejou)
Zondag 6 Juni 1943: Juniores Jong Curaçao — Scherpenheuvel (Rog)
Zondag 13 Juni 1943: Juniores Jong Holland — Independiente (Rog)

SCHERPENHEUVEL.

Zondag, 30 Mei 1943: Juniores Scherpenheuvel — Jong Holland (Van Eerden)
Zondag 13 Juni 1943: Juniores Scherpenheuvel — S.U.B.T. (Viejou).

Aanvang der wedstrijden: Voor de A-Klasse en Reserve A-Klasse om 16.15 uur precies; voor de Juniores des morgens om 10 uur.

De vereniging „Jong Holland" is een boete van f 5,— opgelegd en twee winstpunten in mindering gebracht op de ranglijst van de competitie Reserve-A-Klasse, ingevolge artikel 4, sub 6 a,b,c, R.C.W. (wedstrijd Jong Holland 2 — S.U.B.T. 2 op 25 Mei 1943).

Afschrijving: F. Paulina en O. Nahr van „Atlanta".

Inschrijving: José Pinedo (sedert 22 Mei 1943), „Atlanta".

Aan de diverse verenigingen wordt nog uitdrukkelijk medegedeeld, dat spelers, afkomstig van de verenigingen „Arsenal", „D.T.S." en „Volharding" nog niet mogen uitkomen, aangezien deze 3 verenigingen financiële verplichtingen tegenover de C.V.B. hebben na te komen.

Aan alle verenigingen wordt het verzoek gericht, regelmatig maar bovendien zo tijdig mogelijk, de namen van de spelers op te geven, die momenteel in militaire dienst zijn, opdat het Bondsbestuur de nodige stappen bij de autoriteiten kan nemen, teneinde de in aanmerking komende speler-schutters vrij te kunnen krijgen voor een te spelen competitiewedstrijd. Opgegeven dient te worden, de juiste achternaam, voorletter(s), welk kamp (Habaai, Suffisant of Steenrijk), stamboeknummer.

Wedstrijdformulieren, elftalopgaven, correspondentie enz. enz., voorlopig te adresseren aan den Heer J. C. Viejou, Johan van Walbeeckplein 15.

HET BESTUUR.

Waarschuwing.

Ondergeteekende vestigt de aandacht op de Proclamatie van den 1n Augustus 1941 (P.B. 1941 No. 81) waarbij het VERBODEN is brieven, geschriften en alle voorwerpen, welke kunnen dienen tot de uitdrukking van gedachten of gevoelens, te vervoeren ANDERS DAN DOOR MIDDEL VAN DE POST.

De berechting van het hierbedoelde MISDRIJF is bij uitsluiting opgedragen aan de Bijzondere Rechtbank, bedoeld in de Proclamatie van den 10n Mei 1940 (P.B. 1940 No. 38), zooals gewijzigd en aangevuld.

1660 De Gezaghebber Aruba,
WAGEMAKER.

Kerkberichten.

Week van 30 Mei t/m 5 Juni.
In de ritus der Dominicanen:

Zo.: Vierde Zondag na het Octaaf van Pasen.
Ma. Di. en Wo.: Rogatiedagen.
Ma.: H. Maagd Maria, Middelares van alle Genaden.
Do.: Hoogfeest van des Heren Hemelvaart. Verplichting van Zondagviering.
Vr.: Eerste Vrijdag van de maand, in het biezonder toegewijd aan het Heilig Hart.

De Gelovigen worden dringend verzocht om zoveel mogelijk 's morgens na de H. Mis of 's middags vóór zonsondergang te komen biechten.

CATHEDRALE ST. ANNA-KERK.
Otrabanda.
Pastoor: M.J. v.d. Elsen O.P., tel. 1507

Zondag:
6.— H. Mis.
7.30 Kindermis.
9.— Hoogmis (N.)
18.— Meimaandlof.

Weekdagen:
6.— en 6.30 H. Mis.
Ma.: 18 uur Meimaandoefening.
Do.: Alle HH. Missen als op Zondag.
Vr. 6.— Gezongen H. Mis ter ere van het H. Hart.
Biechten: 's morgens na H. Mis, op verzoek en na 16 uur, maar vóór donker.

H. ROZENKRANSKERK, Pietermaai
Pastoor: C. v.d. Looy, O.P. tel. 2170, spreekuren: 8 uur en 19.45 uur.

Zondag:
5.30 H. Mis.
7.— H. Mis.
8.— Kindermis.
9.— Hoogmis (P.)
17.30 Lof.

Weekdagen:
5.30 H. Mis (beh. Za.)
6.— en 6.30 H. Mis
Iedere avond om 18 uur Rozenhoedje.
Do.: Alle HH. Missen als op Zondag.
Vr.: 6.— Gezongen H. Mis ter ere van het H. Hart.
Biechten: na Rozenhoedje. Zaterdag na 16 uur.

H. FAMILIE-KERK, San Mateo.
Pastoor: Th. Exler, O.P., tel. 2413

Zondag:
5.— H. Mis.
6.15 H. Communie uitreiken.
6.30 H. Mis.
7.45 Kindermis.
9.— Hoogmis (P.)
18.— Aanbiddingslof voor de mannen.

Weekdagen:
6.— en 6.30 H. Mis.
Ma., Di. en Wo.: H. Mis om 5.45 uur, waarna om 6.15 uur Processie rond de Kerk, terwijl de Litanie van Allerheiligen gezongen wordt. Om 6.30 uur de Rogatiemis.
Do.: Alle HH. Missen als op Zondag. 17—18 Aanbidding voor de leden van de Eucharistische Bond (P.).
Vr.: Vrijdag begint de Novene ter ere van den Heiligen Geest, om 6 uur Gezongen H. Mis, waarna Rozenhoedje.
Biechten: na Rozenhoedje, Zaterdag de gehele dag.
Iedere 2e en 4e Zondag van de maand Predicatie in de Nederlands.

KERK O.L.V. VAN DE BERG CARMEL, Groot Kwartier.
Pastoor P. Elie O.P., tel. 1967, spreekuur: 8 — 10 uur, Zon-, feest- en weekdagen.

Zondag:
5. H. Mis.
7.30 Kindermis.
8.30 Hoogmis (Ned. en Eng.)
17.— Lof.

Weekdagen: 6.30 en 7.— H. Mis.
Do.: Alle HH. Missen als op Zondag.
Vr.: 6.30 Gezongen H. Mis ter ere van het H. Hart.
Biechten: elke dag na H. Mis en Zaterdagmiddag.

KERK VAN HET H. HART, Janwé.
Pastoor A. C. de Valk O.P., tel. 2365, spreekuur: 7—9 uur (behalve Zondag).

Zondag:
5.30 H. Mis (P.)
8.30 Hoogmis (P.)
17.— Lof.

Weekdagen: 6.30 H. Mis (behalve Zaterdag).
Do.: Alle HH. Missen als op Zondag.
Vr.: 6.30 Gezongen H. Mis ter ere van het H. Hart.
Za.: 7.— Kindermis.
Biechten: elke dag na H. Mis tot 9 uur. **Za.** van 16 tot 18 uur.

H. THERESIA-KERK, Wishi.
Pastoor H. Penninx O.P., geen telef., spreekuur 7 — 8.15 uur beh. Zondag.

Zondag:
6.— H. Mis (P); 8.30 Hoogmis;
17.— Lof.
Weekd.: 6.30 H. Mis (behalve Zat.).
Za.: 7.— Kindermis.
Biechten: 's morgens na H. Mis tot 8 uur; Zat. van 16 — 19 uur.

KAPEL ST. MARTINUS-GEST.
Zo.: 7.— H. Mis; 16.— Lof.
Weekd.: 6.— H. Mis.
Di.: 16.— Lof
Do.: 17.15 — 18.15 Aanbidding voor de vrede (N).

KERK H. FRANCISCUS VAN ASSISIE, Oranjestad — Aruba.
Pastoor Th. Bartel O.P., tel. 34; spreekuren: alle weekdagen van 7.15—8.15 uur, alsmede om 10 uur en om 18.30 behalve 's Zaterdags.

Zondag.
6.— H. Mis.
7.30 Kindermis.
8.45 Hoogmis.
17.30 Lof.

Iedere avond om 17.30 uur Rozenhoedje voor de vrede.

P. of N. achter een functie wil zeggen, dat preek of gebeden, resp. in de Papiamentse of Nederlandse taal gehouden worden.

EMMASTAD

WACHTDIENSTEN: Vr., 28 Mei:

Telegram Afdeling: Pons, tel. 675, Amalia van Solmslaan 13.

Shipping & Supplies: Polvliet, tel. 455, Hotel kamer 61.

Scheepvaart Afdeling: De Troye, tel. 724, Emmastad 133A.

Dok Afdeling: v.d. Veen, tel. 431.

Prot. Gem. Emmastad: Kerkdienst, Zondag 30 Mei 9.30 uur; voorganger: Ds. Carel Th. Steenstra.

Sportclub „Asiento": Voetbal: Asiento-veteranen-wisselbeker: Zaterdag as. om 16.30 uur competitiewedstrijd voor bovengenoemde beker, tussen Asiento veteranen en S.V.Z. veteranen op het terrein te Groot Kwartier.

Zondag om 15.00 uur vriendschappelijke junioren-wedstrijd tussen Groot Kwartier C en Asiento C op het terrein te Groot Kwartier.

Zondag as. vriendschappelijke wedstrijd tussen Asiento I en een Portugees elftal. Aanvang 16.30 uur; terrein Asiento.